

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 68

(2003–2004)

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 28. mai 2004,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 ble vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn) i EØS-avtalen endret for å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse.

Direktivet omhandler arbeidstakernes rett til informasjon, drøfting og representasjon i europeiske samvirkeforetak. Sammen med rådsforordning (EF) nr. 1435/2003 om det europeiske samvirkeforetak gis det regler som gjør det mulig å etablere en ny type selskap, det europeiske samvirkeforetak, med grunnlag i det samme regelverk, uavhengig av i hvilket EU/EØS-land man ønsker å etablere seg i.

Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke, da gjennomføringen i norsk rett nødvendiggjør lovendring, jf. Grunnlovens § 26 annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103. Stortinget inviteres gjennom denne pro-

posisjonen til å gi sitt samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004.

EØS-komiteens beslutning og uoffisiell oversettelse av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/72/EF følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/72/EF

Direktiv 2003/72/EF fastlegger arbeidstakernes rett til informasjon og drøfting av et europeisk samvirkeforetak som behandler saker av grenseoverskridende karakter. Direktivet skal dessuten sikre at etableringen av et europeisk samvirkeforetak ikke medfører at den eksisterende praksis for representasjon i styrende organer i de enheter som deltar i opprettelsen av det europeiske samvirkeselskapet, reduseres eller går tapt. Direktivet legger opp til en forhandlingsprosess hvor det skal opprettes et forhandlingsorgan bestående av representanter for arbeidstakerne som skal forhand-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

le med ledelsen i de enheter som deltar i opprettelsen av et europeiske samvirkeforetak. Dersom partene ikke blir enige om en avtale om medbestemmelse, kommer et sett standardbestemmelser til anvendelse. Disse reglene sikrer arbeidstakernes rettigheter med henhold til informasjon, drøfting og representasjon.

Dersom et europeisk samvirkeforetak stiftes av fysiske personer og en enkelt juridisk enhet som til sammen har minst 50 ansatte, gjelder den prosedyren som er nevnt over. Dersom et slikt foretak har færre enn 50 ansatte, gjelder i stedet nasjonale regler for medbestemmelse i nasjonale samvirkeforetak.

Direktivet trådte i kraft i EU ved offentliggjørelse 18. august 2003. Gjennomføringsfristen for direktivet er 18. august 2006.

3 EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteen vedtok i beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 at vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn) i EØS-avtalen skal endres ved at europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse inkluderes i EØS-avtalen.

Artikkel 1 i EØS-komiteens beslutning slår fast at EØS-avtalens vedlegg XVIII skal endres som følge av innlemmelsen av direktiv 2003/72/EF ved at det settes inn et nytt punkt 32 g i vedlegget.

Artikkel 2 slår fast at direktiv 2003/72/EF skal foreligge i både islandsk og norsk versjon.

Artikkel 3 slår fast at beslutningen trer i kraft 24. april 2004, forutsatt at EØS-komiteen har motatt alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4 slår fast at beslutningen skal kunnngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

4 Forholdet til norsk rett

Det er i norsk rett ikke bestemmelser som sikrer arbeidstakernes medbestemmelse i europeiske samvirkeselskap slik det er beskrevet i direktivet. Reglene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/14/EF om fastsettelse av en generell ramme for informasjon og drøfting med arbeidstakerne vil, når det er gjennomført i norsk rett, riktignok også omfatte samvirkeforetak. Reglene om informasjon

og drøfting i direktiv 2002/14/EF retter seg imidlertid kun mot forholdene i den enkelte nasjonale virksomhet. Reglene i direktiv 2003/72/EF om informasjon og drøfting gjelder saker av grenseoverskridende karakter, og gjennomføringen av direktivet krever derfor endring i norsk lov.

Gjennomføringen av direktivet må ses i sammenheng med gjennomføringen av forordningen om det er europeiske samvirkeforetak som inneholder de selskapsrettslige reglene vedrørende europeiske samvirkeforetak. Dersom denne forordningen skal gjennomføres i en egen lov, er det sannsynlig at direktiv 2003/72/EF vil bli gjennomført i form av en forskrift gitt med hjemmel i denne loven.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

Direktivet krever at det opprettes tvisteløsningsorganer som kan håndheve forpliktelsene etter direktivet. Det er ennå ikke tatt stilling til om det skal opprettes egne tvisteløsningsorganer eller om allerede eksisterende organer skal benyttes. Det forventes ikke administrative eller økonomiske utgifter av betydning i forbindelse med tvisteløsning ettersom det ikke kan ventes at det blir etablert mange europeiske samvirkeforetak i Norge.

6 Konklusjon og tilrådning

Regelverket om det europeiske samvirkeforetak innebærer at det innføres like regler for denne typen foretak uavhengig av hvor man ønsker å etablere foretaket. Dette bidrar blant annet til at foretakene på en enkel måte kan flytte forretningssted mellom ulike land. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/72/EF om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse vil sikre at arbeidstakerne i europeiske samvirkeforetak får rett til medbestemmelse i de avgjørelser som fattes av ledelsen i samvirkeforetakene.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet tilrår at Norge deltar i EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/

EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg XVIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 122/2003 av 26. september 2003¹.
2. Rådsdirektiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfyllende bestemmelser vedrørende vedtektene for europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse², skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XVIII etter nr. 32f (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/14/EF) skal nytt nr. 32g lyde:

«32g. **32 003 L 0072:** Rådsdirektiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfyllende bestemmelser vedrørende vedtektene for europeiske samvirkeforetak med hensyn til ar-

beidstakernes innflytelse (EUT L 207 av 18.8.2003, s. 25).»

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2003/72/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 24. april 2004, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1³.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel, 23. april 2004.

For EØS-komiteen

Formann

P. Westerlund

EØS-komiteens sekretærer

Ø. Hovdinn

M. Brinkmann

¹ EUT L 331 av 18.12.2003, s. 48, og EØS-tillegget til EUT nr. 64 av 18.12.2003, s. 28.

² EUT L 207 av 18.8.2003, s. 25.

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

Vedlegg 2

Rådsdirektiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfyllende bestemmelser vedrørende vedtektene for europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 308, under henvisning til forslag fra Kommisjonen¹,
under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet²,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité³ og
ut fra følgende betraktninger:

1. For å nå målene i traktaten, fastsatte rådsforordning (EF) nr. 1435/2003⁴ vedtekter for det europeiske samvirkeforetak (SCE).
2. Nevnte forordning tar sikte på å skape en ensartet juridisk ramme for at samvirker og andre rettssubjekter og fysiske personer fra forskjellige medlemsstater bør kunne planlegge og foreta en omorganisering av sin virksomhet i form av samvirker på fellesskapsplan.
3. For å fremme Fellesskapets sosiale mål, bør det fastsettes særskilte bestemmelser, særlig når det gjelder arbeidstakernes innflytelse, med sikte på å sikre at etableringen av et SCE-foretak ikke fører til fjerning eller svekkelse av ordninger for arbeidstakernes innflytelse som eksisterer hos rettssubjekter som deltar i etableringen av et SCE-foretak. Dette målet bør tilstrebes ved å fastsette et sett regler på dette området som utfyller bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1435/2003.
4. Siden målene for det foreslåtte tiltaket, slik de er skissert ovenfor, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene ettersom målet er å fastsette et sett regler for arbeidstakernes innflytelse som gjelder for SCE-foretaket, og derfor på grunn av det foreslåtte tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i trakta-

tens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

5. Det store mangfoldet av regler og praksis som finnes i medlemsstatene når det gjelder hvordan arbeidstakerrepresentanter øver innflytelse i beslutningstakingen i samvirker, gjør at det er lite gunstig å fastsette en enkelt europeisk modell for arbeidstakernes innflytelse som får anvendelse på SCE-foretaket.
6. Framgangsmåter for informasjon og konsultasjon på tverrnasjonalt plan bør sikres i alle tilfeller av stiftelse av et SCE-foretak, med den nødvendige tilpasning for de SCE-foretak som er dannet helt fra grunnen av, dersom størrelsen deres, målt i antall arbeidstakere, berettiger dette.
7. Dersom det eksisterer medbestemmelsesrettigheter innen ett eller flere rettssubjekter som etablerer et SCE-foretak, bør disse rettighetene i prinsippet bevares ved overføring til SCE-foretaket når dette er stiftet, med mindre partene har avtalt noe annet.
8. De konkrete framgangsmåtene for informasjon til og konsultasjon av arbeidstakerne på tverrnasjonalt plan, samt eventuelt deres medbestemmelse, som skal få anvendelse på hvert SCE-foretak, bør fastsettes primært ved en avtale mellom de berørte partene, eller dersom slik avtale ikke finnes, gjennom anvendelse av et sett sekundære regler.
9. Medlemsstatene bør ha mulighet til ikke å anvende standardreglene for medbestemmelse i tilfelle av fusjon, på bakgrunn av mangfoldet i nasjonale systemer for arbeidstakernes innflytelse. Systemer og praksis for deltaking som eventuelt finnes hos de deltakende rettssubjektene, må i slike tilfeller opprettholdes ved å tilpasse registreringsregler.
10. Avstemningsreglene i det særlige organet som representerer arbeidstakerne ved forhandlinger, særlig ved inngåelse av avtaler som fastset-

¹ EFT C 236 av 31.8.1993, s. 36.

² EFT C 42 av 15.2.1993, s. 75.

³ EFT C 223 av 31.8.1992, s. 42.

⁴ Se EFT L 207 av 18.8.2003, s. 1.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

ter et lavere medbestemmelsesnivå enn det som eksisterer innen ett eller flere av de deltagende rettssubjektene, bør stå i forhold til risikoen for at eksisterende systemer og praksis for medbestemmelse forsvinner eller svekkes. Denne risikoen er større i tilfeller der et SCE-foretak etableres ved omdanning eller fusjon enn når et SCE-foretak dannes helt fra grunnen av.

11. Dersom det ikke foreligger en avtale etter forhandlinger mellom arbeidstakerrepresentantene og vedkommende organer i de deltagende rettssubjektene, bør det fastsettes visse standardbestemmelser som skal gjelde for SCE-foretaket når dette er etablert. Disse standardkravene bør sikre effektiv praktisering av tverrnasjonal informasjon til og konsultasjon av arbeidstakerne, samt deres medbestemmelse i de aktuelle organene i SCE-foretaket dersom slik medbestemmelse fantes før etableringen av SCE-foretaket innen de deltagende rettssubjektene.
12. Når det ikke er berettiget å anvende ovennevnte framgangsmåter på rettssubjektene som deltar i nyoppretting av et SCE-foretak, fordi de er små målt i antall arbeidstakere, bør SCE-foretaket være underlagt de nasjonale reglene for arbeidstakernes innflytelse som gjelder i den medlemsstat der det oppretter sitt forretningskontor, eller i medlemsstatene der det har datterforetak eller etablerte forretningssteder. Dette bør ikke berøre forpliktelsen for et SCE-foretak som allerede er opprettet, til å gjennomføre disse framgangsmåtene dersom et betydelig antall arbeidstakere ber om dette.
13. Det bør gjelde spesifikke bestemmelser for arbeidstakernes deltakelse på generalforsamlinger, i den grad nasjonal lovgivning tillater dette. Anvendelse av disse bestemmelsene utelukker ikke at det anvendes andre former for deltakelse, i henhold til dette direktiv.
14. Medlemsstatene skal ved hjelp av hensiktsmessige bestemmelser sikre at ordninger for arbeidstakernes innflytelse, når det er hensiktsmessig, kan omforhandles ved strukturendringer som følge av opprettelse av et SCE-foretak.
15. Det bør fastsettes at arbeidstakerrepresentantene når de ivaretar sine oppgaver innenfor rammen av direktivet, skal nyte samme vern og ha lignende garantier som arbeidstakerrepresentantene har i henhold til lovgivning og/eller

praksis i den stat de er arbeidstakere i. De må ikke være gjenstand for noen form for forskjellsbehandling, herunder trakassering, som følge av den legitime utøvelsen av deres virksomhet, og bør nyte godt av et passende vern mot oppsigelse og andre sanksjoner.

16. Følsomme opplysningers fortrolighet bør bevares også etter at arbeidstakerrepresentantenes mandat er utløpt, og det bør fastsettes at vedkommende organ i SCE-foretaket kan tilbakeholde opplysninger som vil påføre SCE-foretakets drift alvorlig skade dersom de blir offentlig kjent.
17. Når et SCE-foretak og dets datterforetak og etablerte forretningssteder omfattes av rådsdirektiv 94/45/EF av 22. september 1994 om opprettelse av et europeisk samarbeidsutvalg eller en framgangsmåte i foretak som omfatter virksomhet i flere medlemsstater og i konserner som omfatter foretak i flere medlemsstater, med sikte på å informere og konsultere arbeidstakere⁵, bør bestemmelsene i dette direktiv og bestemmelsene som innarbeider det i nasjonal lovgivning, ikke få anvendelse på foretaket eller dets datterforetak eller etablerte forretningssteder, med mindre det særlige forhandlingsorganet beslutter ikke å innlede forhandlinger eller å avslutte forhandlinger som allerede er innledet.
18. Bestemmelsene i dette direktiv bør ikke berøre andre eksisterende rettigheter som gjelder innflytelse og berører ikke nødvendigvis andre eksisterende representasjonsstrukturer fastsatt i fellesskapsretten og nasjonal lovgivning og praksis.
19. Medlemsstatene bør treffe egnede tiltak i tilfelle forpliktelsene i dette direktiv ikke overholdes.
20. Traktaten har ikke gitt annen myndighet for vedtakelse av dette direktiv enn den som finnes i artikkel 308.
21. Det er et grunnleggende prinsipp og det erklærte målet for dette direktiv å sikre arbeidstakernes ervervede rettigheter med hensyn til innflytelse i selskapets beslutninger. Arbeidstakernes rettigheter som eksisterer før etableringen av SCE-foretak, bør danne grunnlag for arbeidstakernes innflytelsesrett i SCE-foretaket («før-og-etter»-prinsippet). Denne tilnærningsmåten bør følgelig gjelde ikke bare ved førstegangsetablering av et SCE-foretak, men også for strukturendringer som foretas i et eksisterende SCE-foretak og de rettssubjekter som berøres av strukturendringsprosesser. Dersom et SCE-foretaks forretningskontor flyt-

⁵ EFT L 254 av 30.9.1994, s. 64. Direktivet sist endret ved direktiv 97/74/EF (EFT L 10 av 16.1.1998, s. 22).

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

tes fra en medlemsstat til en annen, bør derfor arbeidstakerne fortsatt ha minst samme grad av innflytelse. Videre, dersom terskelen for arbeidstakernes innflytelse nås eller overskrides etter at et SCE-foretak registreres, bør disse rettighetene få anvendelse på samme måte som de ville ha fått anvendelse dersom terskelen hadde blitt nådd eller overskredet før registreringen.

22. Medlemsstatene kan fastsette at fagforeningsrepresentanter kan bli medlemmer i et særlig forhandlingsorgan uten hensyn til om de er arbeidstakere i et rettssubjekt som deltar i etableringen av et SCE-foretak. Medlemsstatene bør i denne forbindelse særlig kunne innføre denne rettigheten i tilfeller der fagforeningsrepresentanter har rett til å bli medlem og avgi stemme i kontroll- eller administrasjonsorganer i selskapet i henhold til nasjonal lovgivning.
23. I flere medlemsstater er arbeidstakernes innflytelse og andre forhold mellom partene i arbeidslivet basert på både nasjonal lovgivning og praksis, som i denne sammenheng forstås som også å omfatte tariffavtaler på forskjellige nasjonale plan, sektorplan og/eller selskapsplan —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Avsnitt I

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Formål

1. Dette direktiv regulerer arbeidstakernes innflytelse i driften av europeiske samvirkeforetak (heretter kalt «SCE-foretak»), som nevnt i forordning (EF) nr. 1435/2003.
2. For dette formål skal det etableres ordninger for arbeidstakernes innflytelse i hvert SCE-foretak i samsvar med framgangsmåten for forhandlinger nevnt i artikkel 3–6 eller, under omstendighetene fastsatt i artikkel 7 og 8, i samsvar med vedlegget.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- a. «SCE-foretak», et samvirkeforetak etablert i samsvar med forordning (EF) nr. 1435/2003,
- b. «deltakende rettssubjekter», selskaper som definert i traktatens artikkel 48 annet ledd, herun-

der samvirker og rettssubjekter stiftet i samsvar med og underlagt en medlemsstats lovgivning, som direkte deltar i stiftelsen av et SCE-foretak,

- c. «datterforetak» til et deltakende rettssubjekt eller et SCE-foretak, et foretak som rettssubjektet eller SCE-foretaket utøver en dominerende innflytelse over i henhold til artikkel 3 nr. 2–7 i direktiv 94/45/EF,
- d. «berørt datterforetak eller etablert forretningssted», et datterforetak eller etablert forretningssted tilknyttet et deltakende rettssubjekt, som vil bli datterforetak eller etablert forretningssted til SCE-foretaket når dette stiftes,
- e. «arbeidstakerrepresentanter», arbeidstakernes representanter fastsatt i nasjonal lovgivning og/eller praksis,
- f. «representasjonsorgan», det organ som representerer arbeidstakerne, opprettet etter avtalene nevnt i artikkel 4 eller i samsvar med bestemmelsene i vedlegget, for å informere og konsultere arbeidstakerne i et SCE-foretak og dets datterforetak og etablerte forretningssteder som ligger i Fellesskapet, og eventuelt for å utøve medbestemmelsesrettighetene knyttet til SCE-foretaket,
- g. «særlig forhandlingsorgan», det organ som opprettes i samsvar med artikkel 3 for å forhandle med vedkommende organ i de deltakende rettssubjektene om etablering av ordninger for arbeidstakernes innflytelse i SCE-foretaket,
- h. «arbeidstakernes innflytelse», enhver ordning, herunder informasjon, konsultasjon og medbestemmelse, som arbeidstakerrepresentantene kan bruke til å påvirke beslutningene som skal treffes i et foretak,
- i. «informasjon», det faktum at organet som representerer arbeidstakerne og/eller arbeidstakerrepresentantene informeres av SCE-foretakets vedkommende organ om spørsmål som angår selve SCE-foretaket og ethvert datterforetak eller etablert forretningssted som ligger i en annen medlemsstat, eller om spørsmål som går utover de beslutningstakende organenes fullmakt i en enkelt medlemsstat, på et tidspunkt, på en måte og med et innhold som gjør det mulig for arbeidstakerrepresentantene å foreta en dyptgående vurdering av de mulige virkningene og eventuelt forberede konsultasjon med SCE-foretakets vedkommende organ,
- j. «konsultasjon», etablering av en dialog og utveksling av synspunkter mellom organet som representerer arbeidstakerne og vedkommende organ i SCE-foretaket, på et tidspunkt, på en

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

måte og med et innhold som gjør det mulig for arbeidstakerrepresentantene, på grunnlag av den informasjon som gis, å uttrykke en mening om tiltak planlagt av vedkommende organ som kan tas i betraktning i beslutningsprosessen i SCE-foretaket,

- k. «medbestemmelse», den innflytelse organet som representerer arbeidstakerne og/eller arbeidstakerrepresentantene, har på driften av et rettssubjekt:
- gjennom å utøve retten til å velge eller utpeke noen av medlemmene i rettssubjektets kontroll- eller administrasjonsorgan, eller
 - gjennom å utøve retten til å anbefale og/eller gå imot utpekingen av noen av eller alle medlemmene i rettssubjektets kontroll- eller administrasjonsorgan.

Avsnitt II

Framgangsmåte for forhandlinger for SCE-foretak som er etablert av minst to rettssubjekter eller ved omdanning

Artikkel 3

Opprettelse av et særlig forhandlingsorgan

1. Når ledelses- eller administrasjonsorganene hos de deltakende rettssubjektene utarbeider en plan for etablering av et SCE-foretak, skal de så snart som mulig treffe de nødvendige tiltak, herunder gi informasjon om navnet på de deltakende rettssubjektene og datterforetak eller etablerte forretningssteder, og antall arbeidstakere der, for å innlede forhandlinger med representantene for rettssubjektenes arbeidstakere om ordninger for arbeidstakernes innflytelse i SCE-foretaket.
2. For dette formål skal det opprettes et særlig forhandlingsorgan som representerer arbeidstakerne i de deltakende rettssubjektene og berørte datterforetak eller etablerte forretningssteder, i samsvar med følgende bestemmelser:
 - a. ved valg eller utpeking av medlemmer til det særlige forhandlingsorganet må det påses:
 - i. at disse medlemmene velges eller utpekes ut fra antall arbeidstakere sysselsatt i hver medlemsstat hos de deltakende rettssubjekter og berørte datterforetak eller etablerte forretningssteder, ved for hver medlemsstat å tildele en plass per andel arbeidstakere ansatt i vedkommende medlemsstat som representerer 10 %, eller en brøkdel av andelen, av

antall arbeidstakere ansatt i alle medlemsstater sammenlagt,

- ii. at når det gjelder et SCE-foretak stiftet gjennom fusjon, finnes det ekstra medlemmer fra hver medlemsstat i den utstrekning som er nødvendig for å sikre at det særlige forhandlingsorganet omfatter minst ett medlem som representerer hvert deltakende samvirke som er registrert og har arbeidstakere i vedkommende medlemsstat og som det foreslås vil opphøre å eksistere som eget rettssubjekt etter at SCE-foretaket er registrert, forutsatt at:
 - antall slike ekstra medlemmer ikke overstiger 20 % av antall medlemmer utpekt i henhold til punkt i), og
 - sammensetningen av det særlige forhandlingsorganet ikke medfører dobbelt representasjon av de berørte arbeidstakerne.

Dersom antallet slike samvirker er større enn det antall ekstra plasser som finnes i henhold til første ledd, skal disse ekstra plassene tildeles samvirker i forskjellige medlemsstater i synkende rekkefølge etter antall arbeidstakere ansatt i samvirkene.

- b. Medlemsstatene skal bestemme den metode som skal brukes ved valg eller utpeking av medlemmene til det særlige forhandlingsorganet som skal velges eller utpekes på deres territorium. De skal treffe de nødvendige tiltak for i størst mulig grad å sikre at disse medlemmene omfatter minst ett medlem som representerer hvert deltakende rettssubjekt som har arbeidstakere i den aktuelle medlemsstaten. Slike tiltak må ikke øke det samlede antall medlemmer. De metoder som brukes til å nominere, utpeke eller velge arbeidstakerrepresentanter bør etterstrebe en jevn kjønnsfordeling. Medlemsstatene kan fastsette at disse medlemmer kan omfatte representanter for fagforeninger, uten hensyn til om de er arbeidstakere i et deltakende rettssubjekt eller et berørt datterforetak eller etablert forretningssted.

Uten at nasjonal lovgivning og/eller praksis som fastsetter terskler for etablering av et representasjonsorgan berøres, skal medlemsstatene fastsette at arbeidstakere i foretak eller etablerte forretningssteder der det ikke finnes arbeidstakerrepresentanter av årsaker som ikke har noe med arbeidsta-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

kernes egen vilje å gjøre, har rett til å velge eller utpeke medlemmer til det særlige forhandlingsorganet.

3. Det særlige forhandlingsorganet og vedkommende organer i de deltakende rettssubjektene skal ved skriftlig avtale bestemme ordninger for arbeidstakernes innflytelse i SCE-foretaket. For dette formål skal vedkommende organer i de deltakende rettssubjektene underrette det særlige forhandlingsorganet om planen og den konkrete prosessen med å etablere SCE-foretaket, inntil dette er registrert.

4. Med forbehold for nr. 6 skal det særlige forhandlingsorganet treffe beslutning med absolutt flertall av sine medlemmer, forutsatt at slikt flertall også representerer et absolutt flertall av arbeidstakerne. Hvert medlem skal ha én stemme. Dersom resultatet av forhandlingene fører til reduksjon av medbestemmelsesrettighetene, skal det flertall som kreves for en beslutning om å godkjenne en slik avtale, likevel være stemmene til to tredeler av medlemmene av det særlige forhandlingsorganet som representerer minst to tredeler av arbeidstakerne, medregnet stemmene til medlemmer som representerer arbeidstakere ansatt i minst to medlemsstater,

- i tilfelle av et SCE-foretak som skal etableres gjennom fusjon, dersom medbestemmelsen omfatter minst 25 % av det samlede antall arbeidstakere i de deltakende samvirkeforetakene, eller
- i tilfelle av et SCE-foretak som skal etableres på en annen måte, dersom medbestemmelsen omfatter minst 50 % av det samlede antall arbeidstakere i de deltakende rettssubjektene.

Med reduksjon av medbestemmelsesrettighetene menes en andel av medlemmene av SCE-foretakets organer i henhold til artikkel 2 bokstav k) som er lavere enn den høyeste andel som finnes hos de deltakende rettssubjektene.

5. Ved forhandlinger kan det særlige forhandlingsorganet anmode sakkyndige etter eget valg, for eksempel representanter fra aktuelle arbeidstakerorganisasjoner på fellesskapsplan, om å bistå det i dets arbeid. Slike sakkyndige kan være til stede under forhandlingsmøter som rådgivere etter anmodning fra det særlige forhandlingsorganet, eventuelt for å fremme sammenheng og konsekvens på fellesskapsplan. Det særlige forhandlingsorganet kan beslutte å underrette representantene for aktuelle eksterne organisasjoner, herunder fagforeninger, om at forhandlingene innledes.

6. Det særlige forhandlingsorganet kan med det flertall som er fastsatt i andre ledd, beslutte ikke å innlede forhandlinger eller å avslutte forhandlinger som allerede er innledet, og å basere seg på reglene for informasjon til og konsultasjon av arbeidstakere som gjelder i de medlemsstater der SCE-foretaket har arbeidstakere. En slik beslutning skal stanse framgangsmåten med henblikk på å inngå avtalen nevnt i artikkel 4. Når det er truffet en slik beslutning, skal ingen av bestemmelsene i vedlegget komme til anvendelse.

Det flertall som kreves for å beslutte ikke å innlede eller å avslutte forhandlinger, skal være stemmene fra to tredeler av medlemmene som representerer minst to tredeler av arbeidstakerne, medregnet stemmene fra medlemmer som representerer arbeidstakere ansatt i minst to medlemsstater.

I tilfelle av et SCE-foretak som er etablert ved omdanning, får dette nummer ikke anvendelse dersom det finnes medbestemmelse i samvirket som skal omdannes.

Det særlige forhandlingsorganet skal sammenkalles på nytt etter skriftlig anmodning fra minst 10 % av arbeidstakerne i SCE-foretaket, dets datterforetak og etablerte forretningssteder, eller deres representanter, tidligst to år etter ovennevnte beslutning, med mindre partene er enige om at forhandlingene skal innledes tidligere. Dersom det særlige forhandlingsorganet beslutter å gjeninnlede forhandlinger med ledelsen, men disse forhandlingene ikke fører til enighet, kommer ingen av bestemmelsene i vedlegget til anvendelse.

7. Utgifter forbundet med det særlige forhandlingsorganets funksjoner og generelt med forhandlinger skal dekkes av de deltakende rettssubjektene, slik at det særlige forhandlingsorganet settes i stand til å utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte.

I samsvar med dette prinsippet kan medlemsstatene fastsette budsjettregler for driften av det særlige forhandlingsorganet. De kan særlig fastsette at utgiftene til bare én sakkyndig skal dekkes.

Artikkel 4

Avtalens innhold

1. Vedkommende organer i de deltakende rettssubjektene og det særlige forhandlingsorganet skal forhandle i en samarbeidsånd med sikte på å komme fram til en avtale om ordningene for arbeidstakernes innflytelse i SCE-foretaket.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

2. Uten at partenes selvstendighet berøres, og med forbehold for nr. 4, skal avtalen nevnt i nr. 1 som er inngått mellom vedkommende organer i de deltakende rettssubjektene og det særlige forhandlingsorganet, fastsette:
 - a. avtalens virkeområde,
 - b. sammensetning av, antall medlemmer av og fordeling av plasser i det representasjonsorgan som vil være samtalepartner for vedkommende organ i SCE-foretaket i forbindelse med ordninger for informasjon til og konsultasjon av arbeidstakerne i SCE-foretaket og dets datterforetak og etablerte forretningssteder,
 - c. representasjonsorganets fullmakt og framgangsmåten for informasjon til og konsultasjon av det,
 - d. møtehyppigheten i representasjonsorganet,
 - e. de økonomiske og materielle ressursene som skal tildeles representasjonsorganet,
 - f. dersom partene under forhandlingene beslutter å opprette en eller flere framgangsmåter for informasjon og konsultasjon i stedet for et representasjonsorgan, ordningene for gjennomføring av slike framgangsmåter,
 - g. dersom partene under forhandlingene beslutter å opprette medbestemmelsesordninger, innholdet i disse ordningene, herunder (eventuelt) antall medlemmer i SCE-foretakets administrasjons- eller kontrollorgan som arbeidstakerne vil ha rett til å velge, utpeke, anbefale eller gå imot, framgangsmåtene for hvordan arbeidstakerne kan velge, utpeke, anbefale eller gå imot disse medlemmene, og deres rettigheter,
 - h. avtalens ikrafttredelsesdato og dens varighet, tilfeller der avtalen bør reforhandles og framgangsmåten for reforhandling, herunder, når det er hensiktsmessig, ved strukturendringer i SCE-foretaket og dets datterforetak og etablerte forretningssteder som inntreffer etter at SCE-foretaket er opprettet.
3. Avtalen skal ikke være underlagt standardreglene nevnt i vedlegget, med mindre den inneholder bestemmelser om noe annet.
4. Uten at artikkel 15 nr. 3 bokstav a) berøres skal avtalen i tilfelle av et SCE-foretak etablert ved omdanning, fastsette minst det samme nivået for alle elementer av arbeidstakernes innflytelse som finnes i samvirket som skal omdannes til et SCE-foretak.

5. Avtalen kan presisere ordningene for arbeidstakernes rett til å delta på generalforsamlinger eller seksjons- eller sektormøter i samsvar med artikkel 9 i dette direktiv og artikkel 59 nr. 4 i forordning (EF) nr. 1435/2003.

Artikkel 5

Forhandlingenes varighet

1. Forhandlingene skal innledes så snart det særlige forhandlingsorganet er opprettet og kan pågå i de etterfølgende seks månedene.
2. Partene kan etter felles avtale beslutte å forlenge forhandlingene ut over tidsrommet nevnt i nr. 1, inntil høyst ett år etter at det særlige forhandlingsorganet er opprettet.

Artikkel 6

Lovgivning som får anvendelse på framgangsmåten for forhandlinger

Med mindre annet er bestemt i dette direktiv, skal lovgivningen som får anvendelse på framgangsmåten for forhandlinger fastsatt i artikkel 3–5, være lovgivningen i den medlemsstat der SCE-foretakets forretningskontor skal ligge.

Artikkel 7

Standardbestemmelser

1. For å nå målet fastsatt i artikkel 1, skal medlemsstatene fastsette standardbestemmelser for arbeidstakernes innflytelse som må tilfredsstillende bestemmelsene i vedlegget. Standardbestemmelsene fastsatt i lovgivningen i den medlemsstat der SCE-foretakets forretningskontor skal ligge, får anvendelse fra registreringsdatoen for SCE-foretaket:
 - a. når partene er enige om det, eller
 - b. når det ikke er inngått noen avtale innen fristen fastsatt i artikkel 5, og:
 - vedkommende organ i hvert deltakende rettssubjekt beslutter å godta anvendelse av standardbestemmelsene for SCE-foretaket og dermed gå videre med registreringen av SCE-foretaket, og
 - det særlige forhandlingsorganet ikke har truffet beslutningen fastsatt i artikkel 3 nr. 6.
2. Standardbestemmelsene fastsatt i registreringsmedlemsstatens nasjonale lovgivning i samsvar med vedleggets del 3 får dessuten anvendelse bare:
 - a. i tilfelle av et SCE-foretak etablert ved omdanning, dersom en medlemsstats regler

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

for arbeidstakernes medbestemmelse i administrasjons- eller kontrollorganet gjaldt for et samvirke omdannet til et SCE-foretak,

b. i tilfelle av et SCE-foretak etablert ved fusjon:

- dersom en eller flere former for medbestemmelse gjaldt i ett eller flere av de deltakende samvirkene før registrering av SCE-foretaket og omfattet minst 25 % av det samlede antall arbeidstakere hos dem, eller
 - dersom en eller flere former for medbestemmelse gjaldt i ett eller flere av de deltakende samvirkene før registrering av SCE-foretaket og omfattet mindre enn 25 % av det samlede antall arbeidstakere hos dem og dersom det særlige forhandlingsorganet bestemmer det,
- c. i tilfelle av et SCE-foretak etablert på en annen måte:
- dersom en eller flere former for medbestemmelse gjaldt i ett eller flere av de deltakende rettssubjektene før registrering av SCE-foretaket og omfattet minst 50 % av det samlede antall arbeidstakere hos dem, eller
 - dersom en eller flere former for medbestemmelse gjaldt i ett eller flere av de deltakende rettssubjektene før registrering av SCE-foretaket og omfattet mindre enn 50 % av det samlede antall arbeidstakere hos dem og dersom det særlige forhandlingsorganet bestemmer det.
 - Dersom det fantes mer enn en form for medbestemmelse i de forskjellige deltakende rettssubjektene, skal det særlige forhandlingsorganet beslutte hvilken av disse formene som må etableres i SCE-foretaket. Medlemsstatene kan fastsette reglene som får anvendelse dersom det ikke er truffet en beslutning om dette for et SCE-foretak registrert på deres territorium. Det særlige forhandlingsorganet skal underrette alle vedkommende organer i de deltakende selskapene om alle beslutninger som treffes i henhold til dette nummer.
3. Medlemsstatene kan fastsette at standardbestemmelsene i vedleggets del 3 ikke skal få anvendelse i tilfellet fastsatt i nr. 2 bokstav b).

Avsnitt III

Bestemmelser som får anvendelse på SCE-foretak som utelukkende er etablert av fysiske personer eller av ett enkelt rettssubjekt og fysiske personer

Artikkel 8

1. I tilfelle av et SCE-foretak som er etablert utelukkende av fysiske personer eller av ett enkelt rettssubjekt og fysiske personer, som til sammen har minst 50 arbeidstakere i minst to medlemsstater, får bestemmelsene i artikkel 3–7 anvendelse.
2. I tilfelle av et SCE-foretak som er etablert utelukkende av fysiske personer eller av ett enkelt rettssubjekt og fysiske personer, som til sammen har mindre enn 50 arbeidstakere, eller har minst 50 arbeidstakere i bare én medlemsstat, gjelder følgende bestemmelser med hensyn til arbeidstakernes innflytelse:
 - i selve SCE-foretaket får bestemmelsene i den medlemsstat der SCE-foretaket har sitt forretningskontor anvendelse på dette på samme måte som for andre rettssubjekter av samme type,
 - i datterforetak og etablerte forretningssteder får bestemmelsene i den medlemsstat der de ligger anvendelse på disse på samme måte som for andre rettssubjekter av samme type,Dersom et SCE-foretaks forretningskontor som reguleres ved hjelp av medbestemmelse, flyttes fra en medlemsstat til en annen, skal arbeidstakerne fortsatt ha minst samme grad av innflytelse.
3. Dersom minst en tredel av det totale antall arbeidstakere i et SCE-foretak og dets datterforetak og etablerte forretningssteder i minst to ulike medlemsstater, etter registrering av et SCE-foretak som nevnt i nr. 2, anmoder om det, eller dersom det totale antall arbeidstakere når eller overstiger 50 arbeidstakere i minst to medlemsstater, får bestemmelsene i artikkel 3–7 tilsvarende anvendelse. I slike tilfeller endres «deltakende rettssubjekter» og «berørte datterforetak eller etablerte forretningssteder» til henholdsvis «SCE-foretak» og «SCE-foretakets datterforetak eller etablerte forretningssteder».

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

Avsnitt IV

Deltakelse på generalforsamlingen eller seksjons- eller sektormøter

Artikkel 9

Med forbehold for begrensningene fastsatt i artikkel 59 nr. 4 i forordning (EF) nr. 1435/2003, kommer arbeidstakerne i et SCE-foretak og/eller deres representanter til å ha rett til å delta på generalforsamlingen eller, dersom det holdes slike, seksjons- eller sektormøtet, med stemmerett, i følgende tilfeller:

1. når partene beslutter det i avtalen nevnt i artikkel 4, eller
2. når et samvirke som reguleres av et slikt system omdannes til et SCE-foretak, eller
3. når et deltakende samvirke i et SCE-foretak som er etablert på andre måter enn ved omforming, ble regulert av et slikt system og
 - i. partene ikke kan komme fram til en avtale, som nevnt i artikkel 4, innen tidsfristen fastsatt i artikkel 5, og
 - ii. artikkel 7 nr. 1 bokstav b) og del 3 i vedlegget får anvendelse, og
 - iii. det deltakende samvirket som reguleres av et slikt system har den høyeste andelen medbestemmelse, som definert i artikkel 2 bokstav k), av de berørte deltakende samvirkene, før registreringen av SCE-foretaket.

Avsnitt V

Forskjellige bestemmelser

Artikkel 10

Forbehold og fortrolighet

1. Medlemsstatene skal fastsette at medlemmene av det særlige forhandlingsorganet eller av representasjonsorganet, samt sakkyndige som bistår dem, ikke tillates å røpe noen opplysninger som de har mottatt som fortrolige opplysninger.
Det samme gjelder for arbeidstakerrepresentanter innenfor rammen av en framgangsmåte for informasjon og konsultasjon.
Denne forpliktelse skal gjelde også etter utløpet av mandatperioden, uansett hvor de aktuelle personer befinner seg.
2. Hver medlemsstat skal fastsette at kontroll- eller administrasjonsorganet i et SCE-foretak eller i et deltakende rettssubjekt etablert på statens territorium, i særskilte tilfeller og på de vilkår og innenfor de grenser som er fastsatt i nasjonal lovgivning, ikke er forpliktet til å for-

midle opplysninger som er av en slik art at de ut fra objektive kriterier ville være til alvorlig hinder for driften av eller skade SCE-foretaket (eller eventuelt det deltakende rettssubjektet) eller dets datterforetak og etablerte forretningssteder.

En medlemsstat kan gjøre et slikt unntak betinget av en forutgående administrativ eller rettslig tillatelse.

3. Hver medlemsstat kan fastsette særlige bestemmelser for SCE-foretak på statens territorium som direkte og hovedsakelig arbeider med et ideologisk siktemål vedrørende informasjon og meningsytring, på vilkår av at slike bestemmelser allerede finnes i nasjonal lovgivning på datoen for vedtakelse av dette direktiv.
4. Ved anvendelse av nr. 1, 2 og 3 skal medlemsstatene fastsette framgangsmåter for klage til overordnet forvaltningsmyndighet eller rettslig myndighet som arbeidstakerrepresentantene kan inngi når kontroll- eller administrasjonsorganet i et SCE-foretak eller et deltakende rettssubjekt krever fortrolighet eller ikke gir opplysninger.
Slike framgangsmåter kan omfatte ordninger beregnet på å beskytte de aktuelle opplysningenes fortrolighet.

Artikkel 11

Representasjonsorganets virkemåte og framgangsmåten for informasjon til og konsultasjon av arbeidstakerne

Vedkommende organ i SCE-foretaket og representasjonsorganet skal arbeide sammen i en samarbeidsånd med respekt for begge parter respektive rettigheter og forpliktelser. Det samme gjelder for samarbeidet mellom SCE-foretakets kontroll- eller administrasjonsorgan og arbeidstakerrepresentantene innenfor rammen av en framgangsmåte for informasjon til og konsultasjon av arbeidstakerne.

Artikkel 12

Vern av arbeidstakerrepresentanter

Medlemmene av det særlige forhandlingsorganet, medlemmene av representasjonsorganet, arbeidstakerrepresentanter som utfører sine oppgaver etter framgangsmåten for informasjon og konsultasjon, og arbeidstakerrepresentanter i et SCE-foretaks kontroll- eller administrasjonsorgan som er arbeidstakere i SCE-foretaket, dets datterforetak eller etablerte forretningssteder eller i et deltakende rettssubjekt, skal under utføringen av sine opp-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

gaver nyte godt av det samme vern og ha lignende garantier som arbeidstakerrepresentantene har i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning og/eller praksis i den stat de er arbeidstakere i. Dette gjelder særlig deltaking på møter i det særlige forhandlingsorganet eller representasjonsorganet, ethvert annet møte innenfor rammen av avtalen nevnt i artikkel 4 nr. 2 bokstav f) eller ethvert møte i administrasjons- eller kontrollorganet, og betaling av lønninger til de medlemmer som er ansatt i et deltakende rettssubjekt eller SCE-foretaket eller dets datterforetak eller etablerte forretningssteder ved nødvendig fravær i forbindelse med at de utfører sine oppgaver.

Artikkel 13

Misbruk av framgangsmåter

Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak i henhold til fellesskapsretten for å hindre misbruk av et SCE-foretak med det siktemål å frata arbeidstakerne rett til innflytelse eller nekte dem slike rettigheter.

Artikkel 14

Overholdelse av dette direktiv

1. Hver medlemsstat skal sørge for at ledelsen for et SCE-foretaks etablerte forretningssteder og kontroll- eller administrasjonsorganene for datterforetak og for deltakende rettssubjekter som ligger på statens territorium, og deres arbeidstakerrepresentanter eller eventuelt arbeidstakerne selv, oppfyller forpliktelsene fastsatt i dette direktiv, uansett om SCE-foretakets forretningskontor ligger på statens territorium eller ikke.
2. Medlemsstatene skal treffe egnede tiltak dersom direktivet ikke overholdes; de skal særlig sørge for at det finnes administrative eller rettslige framgangsmåter som gjør det mulig å gjennomføre forpliktelsene som følger av dette direktiv.

Artikkel 15

Forbindelsen mellom dette direktiv og andre bestemmelser

1. Når et SCE-foretak er et foretak som omfatter virksomhet i flere medlemsstater eller et foretak som utøver kontroll over en foretaksgruppe som omfatter foretak i flere medlemsstater i

henhold til direktiv 94/45/EF eller rådsdirektiv 97/74/EF av 15. desember 1997 som utvider nevnte direktiv til Det forente kongerike⁶, får bestemmelsene i disse direktivene og bestemmelsene som innarbeider dem i nasjonal lovgivning, ikke anvendelse på dem og heller ikke på deres datterforetak.

Når det særlige forhandlingsorganet i samsvar med artikkel 3 nr. 6 beslutter ikke å innlede forhandlinger eller å avslutte forhandlinger som allerede er påbegynt, får direktiv 94/45/EF eller direktiv 97/74/EF og bestemmelsene som innarbeider dem i nasjonal lovgivning, likevel anvendelse.

2. Andre bestemmelser om arbeidstakernes medbestemmelse i selskapsorganer fastsatt i nasjonal lovgivning og/eller praksis enn dem som gjennomfører dette direktiv, får ikke anvendelse på SCE-foretak som omfattes av artikkel 3–7.
3. Dette direktiv berører ikke:
 - a. arbeidstakernes eksisterende rett til innflytelse fastsatt i medlemsstatene ved nasjonal lovgivning og/eller praksis og som arbeidstakerne i SCE-foretaket og dets datterforetak og etablerte forretningssteder har utenom medbestemmelse i SCE-foretakets organer,
 - b. bestemmelser om medbestemmelse i organene fastsatt i nasjonal lovgivning og/eller praksis som får anvendelse på SCE-foretakets datterforetak eller SCE-foretak som ikke omfattes av artikkel 3–7.
4. For å bevare rettighetene nevnt i nr. 3, kan medlemsstatene treffe nødvendige tiltak for å garantere at strukturene for arbeidstakerrepresentasjon i deltakende rettssubjekter som vil opphøre å eksistere som egne rettssubjekter, opprettholdes etter at SCE-foretaket er registrert.

Artikkel 16

Sluttbestemmelser

1. Medlemsstatene skal innen 18. august 2006 vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, eller skal innen denne dato sørge for at partene i arbeidslivet ved avtale har innført de nødvendige bestemmelser, og medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for at de til enhver tid kan garantere de resultater som pålegges ved dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Komisjonen om dette.
2. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av

⁶ EFT L 10 av 16.1.1998, s. 22.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 17

Revisjon foretatt av Kommisjonen

Kommisjonen skal innen 18. august 2009 i samråd med medlemsstatene og partene i arbeidslivet på fellesskapsplan foreta en revisjon av gjennomføringsreglene for dette direktiv, med sikte på om nødvendig å forelegge Rådet egnede endringsforslag.

Artikkel 18

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 19

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene. Utferdiget i Brussel, 22. juli 2003.

For Rådet

Formann

G. ALEMANNO

Vedlegg

Standardbestemmelser

(nevnt i artikkel 7 og 8)

Del 1: Sammensetningen av arbeidstakernes representasjonsorgan

For å nå målet fastsatt i artikkel 1, og i de tilfeller som er fastsatt i artikkel 7, skal det opprettes et representasjonsorgan i samsvar med følgende bestemmelser:

- Representasjonsorganet skal være sammensatt av arbeidstakere i SCE-foretaket og dets datterforetak og etablerte forretningssteder som er valgt eller utpekt blant dem av arbeidstakerrepresentantene eller, i mangel av slike, av alle arbeidstakerne.
- Valg eller utpeking av medlemmer til representasjonsorganet skal foretas i samsvar med nasjonal lovgivning og/eller praksis. Medlemsstatene skal fastsette regler for å sikre at antall medlemmer av og tildeling av plas-

ser i representasjonsorganet er tilpasset for å ta hensyn til endringer som skjer i SCE-foretaket og dets datterforetak og etablerte forretningssteder. De metoder som brukes til å nominere, utpeke eller velge arbeidstakerrepresentanter bør etterstrebe en jevn kjønnsfordeling.

- Dersom dets størrelse berettiger det, skal representasjonsorganet velge en særskilt komité blant medlemmene, som skal bestå av høyst tre medlemmer.
- Representasjonsorganet skal fastsette sin forretningsorden.
- Medlemmene av representasjonsorganet velges eller utpekes ut fra antall arbeidstakere ansatt i hver medlemsstat i SCE-foretaket og dets datterforetak eller etablerte forretningssteder, ved for hver medlemsstat å tildele en plass per andel arbeidstakere ansatt i vedkommende medlemsstat som representerer 10 %, eller en brøkdel av dette, av antall arbeidstakere ansatt i dem i alle medlemsstater sammenlagt.
- Vedkommende organ i SCE-foretaket skal underrettes om sammensetningen av representasjonsorganet.
- Senest fire år etter at representasjonsorganet er opprettet, skal det undersøke om det skal innledes forhandlinger med sikte på å inngå avtalen nevnt i artikkel 4 og 7, eller om standardbestemmelsene vedtatt i samsvar med dette vedlegg fortsatt skal anvendes. Artikkel 3 nr. 4–7 og artikkel 4–6 får tilsvarende anvendelse dersom det vedtas å forhandle fram en avtale i samsvar med artikkel 4, og i så fall skal uttrykket «det særlige forhandlingsorganet» erstattes med «representasjonsorganet». Dersom det innen fristen som er fastsatt for å avslutte forhandlingene, ikke er inngått avtale, skal de ordninger som opprinnelig ble vedtatt i samsvar med standardbestemmelsene, fortsatt gjelde.

Del 2: Standardbestemmelser for informasjon og konsultasjon

Kompetansen og myndigheten til representasjonsorganet som er opprettet i et SCE-foretak, skal være regulert av følgende bestemmelser:

- Representasjonsorganets kompetanse skal være begrenset til saker som gjelder SCE-foretaket selv og ethvert datterselskap eller etablert forretningssted som ligger i en annen medlemsstat eller som går utover myndigheten til beslutningsorganene i en enkelt medlemsstat.
- Uten at møter holdt i samsvar med bokstav c)

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

berøres, skal representasjonsorganet ha rett til å bli informert og konsultert og for dette formål å møte vedkommende organ i SCE-foretaket minst en gang i året, på grunnlag av jevnlig rapporter utarbeidet av vedkommende organ, om utviklingen i virksomheten til SCE-foretaket og framtidsutsiktene. De lokale ledelser skal underrettes om dette.

Vedkommende organ i SCE-foretaket skal gi representasjonsorganet dagsordenen for møtene i administrasjons- eller eventuelt ledelses- og kontrollorganet, og kopier av alle dokumenter som framlegges for generalforsamlingen. Møtet skal særlig dreie seg om strukturen, den økonomiske og finansielle situasjon, den forventede utvikling av virksomheten og av produksjon og salg, initiativ med hensyn til foretakets sosiale ansvar, sysselsettingssituasjonen og dens sannsynlige utvikling, investeringer, vesentlige endringer i organisasjonen, innføring av nye arbeidsmetoder eller nye produksjonsprosesser, produksjonsoverføringer, fusjoner, reduksjon av størrelsen på eller nedleggelse av foretak, etablerte forretningssteder eller vesentlige deler av dem, samt masseoppsigelser.

- c. I tilfelle uvanlige omstendigheter som i betydelig grad berører arbeidstakernes interesser, særlig i forbindelse med flytting, overføring, nedleggelse av etablerte forretningssteder eller foretak eller masseoppsigelser, skal representasjonsorganet ha rett til å bli underrettet. Representasjonsorganet eller dersom det beslutter det, særlig i hastesaker, den særskilte komiteen, skal på anmodning ha rett til å møte vedkommende organ i SCE-foretaket eller ethvert annet mer egnet ledelsesnivå i SCE-foretaket som har myndighet til å treffe selvstendige beslutninger, med sikte på å bli informert og konsultert om tiltak som i vesentlig grad berører arbeidstakernes interesser.

Dersom vedkommende organ beslutter ikke å handle i samsvar med uttalelsen fra representasjonsorganet, skal dette organet ha rett til et nytt møte med vedkommende organ i SCE-foretaket med sikte på å komme fram til en avtale.

I tilfelle av et møte arrangert med den særskilte komiteen skal også de medlemmer av representasjonsorganet som representerer arbeidstakere som er direkte berørt av de aktuelle tiltakene, ha rett til å delta.

Møtene nevnt ovenfor skal ikke berøre vedkommende organs særlige rettigheter.

- d. Medlemsstatene kan fastsette bestemmelser

om ledelsen av informasjons- og konsultasjonsmøtene.

Før møtene med vedkommende organ i SCE-foretaket skal representasjonsorganet eller den særskilte komiteen, som eventuelt er utvidet i samsvar med bokstav c) tredje ledd, kunne møtes uten at representantene for vedkommende organ er til stede.

- e. Uten at artikkel 10 berøres skal medlemmene av representasjonsorganet underrette representantene for arbeidstakerne i SCE-foretaket og i dets datterforetak og etablerte forretningssteder om innholdet og resultatet av framgangsmåten for informasjon og konsultasjon.
- f. Representasjonsorganet eller den særskilte komiteen kan bistås av sakkyndige etter eget valg.
- g. I den grad det er nødvendig for at de kan fullføre sine oppgaver, skal medlemmene av representasjonsorganet ha rett til permisjon for opplæring uten tap av lønn.
- h. Representasjonsorganets utgifter skal dekkes av SCE-foretaket, som skal gi organets medlemmer de økonomiske og materielle ressurser som er nødvendige for at de skal kunne utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte.

SCE-foretaket skal, med mindre noe annet er avtalt, særlig dekke utgifter til tilrettelegging av møtene og tolking, samt oppholds- og reiseutgifter for medlemmer av representasjonsorganet og den særskilte komiteen.

I samsvar med disse prinsippene kan medlemsstatene fastsette budsjettregler for driften av representasjonsorganet. De kan særlig fastsette at utgiftene til bare én sakkyndig skal dekkes.

Part 3: Standardbestemmelser for medbestemmelse

Arbeidstakernes medbestemmelse i et SCE-foretak skal være regulert av følgende bestemmelser:

- a. I tilfelle av et SCE-foretak som etableres ved omdanning, og dersom en medlemsstat bestemmer for arbeidstakernes medbestemmelse i administrasjons- eller kontrollorganet gjaldt før registrering, skal alle elementer i arbeidstakernes medbestemmelse fortsette å gjelde for SCE-foretaket. Bokstav b) skal gjelde tilsvarende for dette formål.
- b. I tilfelle av et SCE-foretak som etableres på annen måte, skal arbeidstakerne i SCE-foretaket, dets datterforetak og etablerte forretningssteder og/eller deres representasjonsorgan ha

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 44/2004 av 23. april 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2003/72/EF av 22. juli 2003 om utfylling av vedtektene for det europeiske samvirkeforetak med hensyn til arbeidstakernes innflytelse

rett til å velge, utpeke, anbefale eller gå imot utpekingen av et antall medlemmer av administrasjons- eller kontrollorganet i SCE-foretaket tilsvarende den høyeste andel som anvendes i de berørte deltakende selskapene før registreringen av SCE-foretaket.

- c. Dersom ingen av de deltakende rettssubjektene var regulert av medbestemmelsesregler før registreringen av SCE-foretaket, skal dette ikke pålegges å fastsette bestemmelser for arbeidstakernes medbestemmelse.
- d. Representasjonsorganet skal bestemme fordelingen av plasser i administrasjons- eller kontrollorganet blant medlemmene som representerer arbeidstakerne fra de forskjellige medlemsstatene eller hvordan SCE-foretakets arbeidstakere kan anbefale eller gå imot utpekingen av medlemmene av disse organene ut fra andelen av SCE-foretakets arbeidstakere

i hver medlemsstat. Dersom arbeidstakerne fra en eller flere medlemsstater ikke omfattes av dette forholdsmessighetskriteriet, skal representasjonsorganet utpeke et medlem fra en av disse medlemsstatene, særlig medlemsstaten der SCE-foretakets forretningskontor ligger når dette er hensiktsmessig. Hver medlemsstat kan bestemme hvordan plassene den blir tildelt i administrasjons- eller kontrollorganet, skal fordeles.

- e. Hvert medlem av administrasjonsorganet eller eventuelt kontrollorganet i SCE-foretaket som er valgt, utpekt eller anbefalt av representasjonsorganet eller av arbeidstakerne, avhengig av omstendighetene, skal være fullverdig medlem med samme rettigheter og forpliktelser som medlemmene som representerer samvirkets medlemmer, herunder stemmerett.